

[Ingvar Dahl.]

store antal familieforsørgere er huslejen i nybyggeriet kommet for højt op. De beregninger, der er foretaget, viser rigtigt nok, at huslejen for de nyopførte lejligheder ikke er steget stærkere end indkomstniveauet, men som også tidligere fremhævet af indenrigs- og boligministeren må man her tage i betragtning, at der samtidig har været en overordentlig stor stigning i skatterne, d. v. s. den post på budgettet, som den enkelte ikke kan have herredømmet over.

Fører regeringen boligpolitik og ikke byggepolitik, må de sociale problemer, som den stærke stigning i huslejen i nybyggeriet fører med sig, give anledning til alvorlige overvejelser.

Vort partis grundindstilling er her forskellig fra regeringens. Vi ser med tilfredshed på, at regeringen har opgivet at holde nybyggeriet nede på de tidligere bebudede 16 000 lejligheder, men det er ikke nok. For det første er det et spørgsmål, om vi ikke allerede på nuværende tidspunkt kan gøre en ekstra anstrengelse for at hale yderligere ind på bolignøden, og for det andet må der gøres noget alvorligt for, at de lejligheder, der bygges, kan udlejes til en husleje, der kan betales af almindelige familier. Vort partis forslag til ændring af byggestøttelovens § 13 tager som bekendt sigte på at sikre en lavere husleje i det sociale nybyggeri. De bemyndigelser, der allerede findes for indenrigs- og boligministeren til for nybyggeriet at give afdragshenstand og rentenedsættelse, forsåvidt angår statslån, foreslås udvidet til også at omfatte afdrags- og rentefrihed, forsåvidt angår indtil 65 pct. af lånet. Lejen skulle herved kunne bringes ned til niveauet fra først på året 1950. Når begyndelsen af 1950 er taget som udgangspunkt for maksimumslettelsen, er det ikke tilfældigt. Det er i tiden fra 1950 til 1952, huslejen i nybyggeriet er løbet helt fra os. Nedbringes lejen i nybyggeriet til 1950-niveauet, vil man opnå en husleje, der trods alt kun ligger 34 pct. højere end huslejen før krigen. Jeg skal ikke drage for vidtgående konklusioner, men det er i alt fald åbenbart, at reduceres forskellen mellem

huslejeniveauet i førkrigstiden og i efterkrigstiden til 34 pct., er den ikke meget større end forskellen mellem lejen i den ny og den gamle boligmasse i tiden omkring 1920—21.

Når socialdemokratiet ikke ville vige tilbage for den udgiftsførøgelse, som vort forslag betyder, beror det på vort principielle syn på boligpolitikken. Vi anser boligpolitikken for at være et vigtigt led i socialpolitikken, og vi finder, at netop i den nuværende situation er de socialpolitiske fremstød af overordentlig stor betydning. Det må ikke være således, at de særlige krav, der stilles til vort land på de forsvarspolitiske områder, medfører en udhuling af den sociale standard.

I forbindelse med hele spørgsmålet om byggeriets priser og omkostningsproblemer kommer man ikke udenom også at nævne licitationssystemet. Det har jo været genstand for diskussion; pressen har fremdraget forskellige eksempler på, hvorledes de af håndværkerorganisationerne praktiserede regler vedrørende forhåndsregulering og særlig vedrørende udskydning af licitationstilbud medfører — vi skal vel ikke bruge altfor stærke ord —, men jeg vil alligevel sige, at de medfører noget i retning af urimelige prisdannelser. Jeg tror, det er på tide, vi får indført en større frihed på dette område, så der virkelig kan komme konkurrence ind i byggeerhvervet. Som licitationssystemet nu praktiseres, giver det jo muligheder for etablering af forretningsbetingelser, der i hvert fald kan virke fordyrende, og for prisdannelser indenfor byggeriet, der er, skal vi sige, ikke i overensstemmelse hverken med forbrugernes eller med samfundets interesser. Det vil derfor være rimeligt, at der ses lidt på disse licitationsregler, og at der særlig ses på spørgsmålet om udskydelse af tilbud.

Vort forslag til ændring af byggestøtteloven indeholder også ændringer til de nugældende bestemmelser om socialfilantropisk byggeri. Vi er af den opfattelse, at denne form for byggeri bør udvides, idet der er en række særlige boligpolitiske opgaver, som kun det socialfilantropiske